

BEDRIJFSBEËINDIGING: BREKEN EN BOUWEN

Introductie thema bedrijfsbeëindiging

Kees en Rina Manders kijken uit op de plek waar voorheen de nertsenfarm stond

Als zelfstandig en onafhankelijk coach begeleid ik ondernemers bij bedrijfsbeëindiging, conflictsituaties, loopbaantrajecten en persoonlijke dilemma's.

Ik help je dingen bespreekbaar te maken die belangrijk voor je zijn. Met coaching werk je aan rust in je hoofd, overzicht op jouw situatie, keuzes maken en doelen stellen. "Als je de uitdaging aan gaat om dingen te veranderen, dan help ik je positief te blijven, het opnieuw te proberen en vooral te blijven geloven in jezelf".

@ www.eenandereaanpak.nl

e-mail: liza@eenandereaanpak.nl

tel. 06-14418685

Liza Simons,
Agrarischcoach

De kennismaking met Wim Verhagen was voor mij de aanleiding om een reeks artikelen te schrijven over bedrijfsbeëindiging voor nertsenhouders. Alle nertsenhouders staan de komende jaren voor een moeilijke beslissing: "Wat gaan wij doen met ons bedrijf? Hoe geven wij ons leven een nieuwe invulling?". De komende periode ga ik in gesprek met verschillende nertsenhouders. Dit artikel met Kees en Rina Manders is de eerste van een reeks artikelen die inzoomt op de keuzes en mogelijkheden die je als nertsenhouder hebt om te stoppen met je bedrijf.

"Het staat iedereen te wachten, maar wij weten nu al hoe het is. We zien dat veel nertsenhouders blijven vasthouden; ze kunnen hun bedrijf niet loslaten. Dat begrijpen wij heel goed, het is je levenswerk. Het is makkelijker om te stoppen als je er zelf klaar voor bent. Voor nertsenhouders wordt dit door anderen bepaald."

In de nertsenhouderij is sprake van onvrijwillige gedwongen bedrijfsbeëindiging. Er komt

een einde aan de binding met de plek waar je jarenlang hebt gewoond en gewerkt.

Wanneer was het moment dat jullie besloten om te stoppen met het bedrijf?

"Onze zoon had een koopovereenkomst liggen om op het industrieterrein in Gemert zijn garagebedrijf te starten. Tot hij een keer langs een autobedrijf in het buitengebied reed. Hierdoor ontstond bij hem het idee om

het bedrijf op onze eigen grond uit te breiden. Dat was het moment waarop wij besloten dit plan in te dienen bij de gemeente. Na dit gesprek hebben we binnen twee weken getekend voor de beëindiging van ons bedrijf. Achteraf is dit ontzettend snel gegaan. Het is een emotionele beslissing geweest waarmee we nu ontzettend blij zijn, maar het was wel een moeilijke beslissing. Na dit besluit beseften we dat het werk op een nertsenbedrijf best zwaar is. Doordat we het werk en de verantwoordelijkheid nu niet meer hebben, merken we dat doorwerken tot 67 jaar zwaar zou zijn geweest."

Hoe was het voor jullie om te stoppen?

"Je identiteit en leven staan helemaal in het teken van de nertsen. Dit maakt het ook zo moeilijk om het op te geven. Je werkt, woont en leeft samen met de nertsen. Door te stoppen, raak je een stukje van jezelf kwijt. Je moet een nieuwe identiteit en nieuw bestaan opbouwen zonder nertsen."

Geef jezelf de ruimte om stapsgewijs afscheid te nemen. Het is onmogelijk om een bedrijf waar je je ziel en zaligheid in hebt gestopt van de ene dag op de andere achter je te laten.

Hoe zijn jullie gestopt?

"We zijn in korte tijd gestopt. Ons verstand zei dat het zover was, maar ons hart zei dat het nog niet kon. We hebben er bewust voor gekozen om zelf mee te helpen met het afbreken van het bedrijf. Dit was voor ons een manier om afscheid te nemen en te wennen aan het idee dat we echt gestopt waren. Als wij dit anderen hadden laten doen, was de overgang te groot geweest."

Vervroegd pensioen, nieuw werk zoeken of een nieuwe onderneming starten; iedereen staat voor een andere keuze. Wat belangrijk is, is dat je naast het nertsenbedrijf al ruimte

maakt om andere activiteiten op te bouwen. Waar wil jij je voor inzetten? Denk aan sociale contacten, vrijwilligerswerk, een studie, een andere baan of onderneming. Op deze manier zorg je ervoor dat jouw huidige werk langzaam overloopt naar een leven waarin andere activiteiten de hoofdrol spelen.

Wat zie je als je nu kijkt naar de plek waar jullie stallen stonden?

Kees: "Ik ben blij en opgelucht. Het is ons gelukt om ons bedrijf in een andere vorm door te geven aan onze zoon. Daarnaast is het fijn dat we de dieren en de gebouwen hebben verkocht. Hierdoor hebben we ook direct de panden opgeruimd. We kijken met veel plezier terug op de tijd die we samen hebben gehad met de dieren en het werk."

Val je nu in een zwart gat?

"Deze vraag krijgen we van veel mensen, maar dat is niet zo. Ons bedrijf is gestopt, maar de bedrijvigheid gaat door. Onze zoon Willem gaat verder met zijn autogarage. We vinden het prachtig dat we met het bedrijf van onze zoon deel uitmaken van een nieuwe wereld."

Geleidelijkheid is belangrijk. Natuurlijk is het zo dat je niet langzaam kunt stoppen; er

komt een dag dat alle dieren weg zijn, een dag waarop de kooien weggehaald worden en er niets meer staat. Als je voor een baas werkt, dan lever je je spullen in, je doet de deur achter je dicht en je bent klaar. Als nertsenhouder is dit anders. Jouw bedrijf is niet alleen jouw juridische en economische eigendom, het is ook jouw psychologische eigendom, je bent verbonden met het bedrijf.

Wie ben jij geworden, nu je geen nertsenhouder meer bent?

Kees: "Ik ben nu de vader van Willem, dat is anders dan voorheen. Ik was de kostwinner, ik maakte de keuzes en nam de besluiten. Nu draag ik dit over aan mijn zoon en moet hij de toekomst bepalen. Ik probeer hem te volgen en hem te voorzien van advies op basis van mijn levenservaring. Dit geeft mij veel energie, omdat we ons op iets nieuws richten."

Wat willen jullie nertsenhouders meegeven die nog moeten stoppen met hun bedrijf?

"Je moet nu al beginnen met het werken aan de bedrijfsbeëindiging, ook als je nog wilt doorgaan tot 2024. Kijk wat je leuk vindt om te doen en richt hier nu ook al je aandacht op. Op die manier werk je aan iets nieuws waar je plezier uithaalt."

Dit artikel kwam mede tot stand door het interview met de familie Manders uit Gemert, de citaten verwijzen naar het interview. Het volledige interview is terug te lezen op de website: www.eenanderaanpak.nl onder het kopje 'nieuws'. Dit artikel wordt in een volgende uitgave vervolgd door een interview met een jonge nertsenhouder die een andere toekomst gaat opbouwen.

Vanuit de tuin van Kees en Rina keken zij tot een week geleden uit op de nertsenfarm.